

فرهنگ گیاهان داروئی

معجزه‌ی درمان

با

گیاهان دارویی

تألیف:

دکتر ابراهیم سعدی پور

سرشناسه	:	سعدی پور، ابراهیم، ۱۳۲۰ -
عنوان و نام پدیدآور	:	فرهنگ گیاهان دارویی / تألیف ابراهیم سعدی پور
مشخصات نشر	:	تهران: یادواره کتاب، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	:	۱۶ص،
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۲۲۱-۴۰۰-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	۲۳۰۰۰۰ رال:
یادداشت	:	فبا
موضوع	:	کتابنامه،
موضوع	:	گیاه‌درمانی
موضوع	:	داروهای گیاهی
موضوع	:	گیاهان دارویی
شناسه افزوده	:	سعدی پور، افشین، ۱۳۶۵ -
رده بندی کنگره	:	۳۳۱/۶۱۵
رده بندی دیویی	:	۳۰۸۷۴۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۰۸۷۴۶

مؤسسه انتشارات یادواره کتاب

عنوان	:	فرهنگ گیاهان دارویی
نویسنده	:	معجزه درمان با گیاهان دارویی
لینوگرافی	:	دکتر ابراهیم سعدی پور
چاپخانه	:	آیکان
چاپ	:	دانش پژوه
شمارگان	:	اول ۱۳۹۴
قیمت	:	۶۰۰۰ نسخه
شابک	:	۲۵۰۰۰ تومان
	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۲۲۱-۴۰۰-۵

حق چاپ برای انتشارات یادواره کتاب محفوظ است

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان وحید نظری، پلاک ۸۲

طبقه اول اصلی، تلفن: ۶۶۴۱۹۹۸۲-۶۶۴۸۸۸۱۸-۲۲۶۰۶۳۱۵

www.yadvareketab.ir

فهرست

۲۳	مقدمه
۲۷	علم الادویه و تاریخچه‌ی تجویز گیاهان دارویی
۵۳	ریخت‌شناسی گیاهان

فصل اول: منشاء داروها

۵۹	منشاء داروها
۶۶	استعمال داخلی
۷۶	استعمال خارجی

فصل دوم: خواص شیمیایی و فیزیکی

۸۱	آنگوزه
۸۲	آویشن یا آوشن
۸۳	ارغوان
۸۴	از ملک رابز
۸۴	ازگیل
۸۵	ازگیل ژاپنی
۸۵	اسپرک
۸۷	اسپیره
۸۷	استارون
۸۸	اسطوخودوس
۸۹	اسفرزه
۹۱	اسفولو قندریون

۹۱	اسفناج
۹۳	اسفیدار، کبوده، سپیدار
۹۴	اقونیتون، گرگ کش
۹۵	اکلیل کوهی
۹۶	اگیر ترکی
۹۷	افسنتين
۹۹	افاقيا
۱۰۰	افطی
۱۰۱	اکالیتوس
۱۰۲	آلو
۱۰۳	انار
۱۰۵	انجبار
۱۰۶	انجدان رومی
۱۰۶	انجیر
۱۰۸	انگور
۱۱۱	آهوماش زرد
۱۱۱	بابا آدم
۱۱۳	بادام
۱۱۵	بادام زمینی
۱۱۶	بابونه رومی
۱۱۸	بابونه صحرایی
۱۱۸	بابونه
۱۲۰	باقلا
۱۲۱	بادیان یا انیس ستاره‌ای
۱۲۳	بادرنجویه
۱۲۴	بار هنگ
۱۲۶	بادمجان
۱۲۷	بذر البنج

۱۲۷	برنجاسف
۱۲۷	برگ بو
۱۳۱	برگ نو
۱۳۲	برنج
۱۳۳	بسفایج
۱۳۴	بلوط
۱۳۶	بنفشه
۱۳۷	به لیمو
۱۳۸	بومادران
۱۴۰	بی تی راخ
۱۴۰	بید
۱۴۲	بیدگیاه یا مرغ
۱۴۳	برگ بلادونا
۱۴۴	پای خری
۱۴۶	پای گرگ
۱۴۷	پای شیر
۱۴۸	پرسیاوشیان
۱۴۹	پروانش
۱۵۰	پنبه
۱۵۲	پلم، انگور کولی
۱۵۳	پنجه برگ
۱۵۴	پنجه برگ رونده
۱۵۵	پنجه عروس
۱۵۶	پنیرباد
۱۵۷	پنیرک
۱۵۸	پونه
۱۵۹	پیاز
۱۶۲	پیاز دشتی یا پیاز موش

۱۶۴	پیچ امین الدوله
۱۶۵	پیچ تلگرافی معمولی
۱۶۶	پیچک صحرایی
۱۶۶	تاتوره
۱۶۸	تاج الملك
۱۶۹	تاجریزی پیچ
۱۷۰	تاجریزی سیاه
۱۷۱	ترشک یا ترشینک
۱۷۳	تریاک یا خشخاش
۱۷۴	ترتیرک آبی یا بولاغ اوتی
۱۷۵	ترخون
۱۷۶	تمشک
۱۷۸	توت کاغذی
۱۷۸	توت سفید
۱۸۰	توت فرنگی
۱۸۱	توتون یا تنباکو
۱۸۲	تمر هندی
۱۸۳	تمیس
۱۸۴	تنباکوی هندی
۱۸۵	تودری یا قدامه شهری
۱۸۶	توس
۱۸۷	توسکای قشلاقی
۱۸۸	تویا
۱۸۹	جعفری
۱۹۱	جعفری کوهی
۱۹۲	جنطیانا
۱۹۳	جوتیانا
۱۹۴	جو

۱۹۵	جو دو سر
۱۹۶	چای
۱۹۸	چایبر
۱۹۹	چنار
۲۰۰	چوبلیمه
۲۰۰	چوب چینی یا جینسینگ
۲۰۲	چوج یا درخت مسواک
۲۰۳	چنا
۲۰۴	خشخاش یا شاهدانه
۲۰۵	حنظل یا هندوانه ابرجهل
۲۰۷	خارخاسک
۲۰۸	خارخر
۲۰۹	خار مقدس
۲۱۰	خاس
۲۱۱	خاکشیر
۲۱۲	ختمی
۲۱۴	خردل
۲۱۵	خرفه
۲۱۶	خرما- رطب
۲۱۸	خرمالو
۲۱۹	خرزهره
۲۲۰	خربق سفید
۲۲۱	خرنوب
۲۲۲	خلنگ یا علف جاروب
۲۲۳	خون خام
۲۲۴	خیار
۲۲۵	خیار خر
۲۲۶	خیری یا شب بوی خیری

۲۲۶	خزه ایسلندی
۲۲۷	دارچین
۲۲۹	دارواش
۲۲۹	داغداغان
۲۳۰	درخت جوالدوز
۲۳۱	درخت عرعر
۲۳۲	درخت نونل کاج
۲۳۳	درخت کافور
۲۳۴	درخت نارگیل
۲۳۵	درمنه
۲۳۶	دروز را یا گیاه حشره خوار
۲۳۷	دم اسب
۲۳۸	ذرت
۲۳۹	رازک
۲۳۹	رازیانه
۲۴۲	رازیانه آبی
۲۴۲	راش
۲۴۴	روناس
۲۴۵	ریاس یاریوندچینی
۲۴۷	ریحان
۲۴۸	رویینه
۲۴۸	زالزالک
۲۵۰	زبان گنجشک یاون
۲۵۱	زراوندگرد یا نخودالوند
۲۵۲	زردچوبه
۲۵۴	زرشک
۲۵۵	زعفران
۲۵۷	زغال اخته

۲۵۸	زلف پیر
۲۵۹	زوفا.
۲۶۰	زنجیل
۲۶۲	زنبق
۲۶۳	زول
۲۶۳	زیتون
۲۶۶	زیرفون یا نمدار
۲۶۷	زیره سیاه یا کرمانی
۲۶۷	زیره سبز
۲۶۹	سایبان
۲۷۰	ساسافراس
۲۷۱	سپستان
۲۷۲	سذاب
۲۷۳	سرخاب کولی
۲۷۴	سرخدار
۲۷۵	سرخس شاخ گوزنی
۲۷۵	سرخس نو
۲۷۶	سرو
۲۷۸	سیس
۲۷۹	سگ زبان
۲۸۰	سماق
۲۸۱	سنا
۲۸۲	سنبل الطیب
۲۸۴	سنبل ختایی
۲۸۵	سنجد تلخ
۲۸۶	سورنجان یا گل حسرت
۲۸۷	سوزن چوپان
۲۸۸	سوسن

۲۸۹	سوسن عنبر
۲۹۰	سیاه توسه
۲۹۱	سیاه دانه یا سیاه تخمه
۲۹۲	سیب
۲۹۳	سیب زمینی
۲۹۵	سیر
۲۹۷	شاییزک
۲۹۸	شاه بلوط هندی
۳۰۰	شاه پسند
۳۰۱	شاه تره
۳۰۲	شاه توت
۳۰۳	شاهی
۳۰۴	شبدرد پاخرگوشی
۳۰۵	شبدرد ترشک
۳۰۵	شبدرد باتلاقی
۳۰۶	شفت
۳۰۷	شقاییق
۳۰۸	شمشاد
۳۰۹	شنگ
۳۱۰	شنبلله
۳۱۲	شوکران
۳۱۳	شوید
۳۱۴	شیر آور
۳۱۵	شیرین بیان
۳۱۷	صابونی
۳۱۸	طاووسی
۳۱۹	صنوبر
۳۲۰	صبر زرد

۳۲۱	 عدس
۳۲۲	 عروسک پشت پرده
۳۲۴	 عشقه یا دار دوست
۳۲۵	 علف جای - چای کوهی - گل راعی
۳۲۷	 علف خر
۳۲۸	 علف خرس
۳۲۹	 علف قناری
۳۲۹	 علف گریه
۳۳۱	 علف قوش
۳۳۲	 علف هفت بند
۳۳۳	 عناب
۳۳۴	 غاریقون
۳۳۵	 غافث
۳۳۶	 غافث
۳۳۷	 فاشرا
۳۳۸	 فرفیون
۳۳۹	 فلفل قرمز و فلفل سبز
۳۴۱	 فلفل سیاه
۳۴۲	 فلوس، خیار شنبر
۳۴۳	 فندق
۳۴۵	 قطره خون
۳۴۵	 قمیش
۳۴۶	 قهوه
۳۴۸	 کاسنی
۳۵۰	 کاج جنگلی
۳۵۱	 کاکائو
۳۵۲	 کاهو
۳۵۴	 کبابه چینی

۳۵۵	کبر کور
۳۵۶	کتان یا پرزک
۳۵۷	کتانی رایج
۳۵۸	کدو تنبل
۳۶۰	کرب
۳۶۱	کرچک
۳۶۲	کرفس
۳۶۴	کلما تیس
۳۶۵	کلم
۳۶۶	کمداریوس
۳۶۷	کنجد
۳۶۹	کندر
۳۷۰	کنگر فرنگی
۳۷۲	کوشاد یا جوتیانا
۳۷۳	کوله خاس
۳۷۳	کیسه کشیش
۳۷۵	گالش انگورک
۳۷۶	گاورس یا ذرت هندی
۳۷۷	گاوزیان
۳۷۸	گردو
۳۸۰	گزانگین
۳۸۱	گزنه
۳۸۳	گشنیز
۳۸۵	گل آفتاب گردان
۳۸۶	گل انگشتانه
۳۸۷	گل برف یا موگه
۳۸۸	گل نویی
۳۸۹	گلپر

۳۹۰	گلرنگ
۳۹۲	گل سرخ
۳۹۳	گل صد تومانی
۳۹۴	گل عینک یا گل خوش
۳۹۵	گل گندم
۳۹۶	گل گاوزبان
۳۹۷	گل ماهور اروپایی
۳۹۸	گل مغربی
۳۹۹	گل میمونی
۴۰۰	گل مینا
۴۰۱	گندنا گوهی
۴۰۲	گوجه فرنگی
۴۰۴	گوش موش
۴۰۵	گونه‌ی رازیانه کوهی
۴۰۶	گونه‌ای فراموشم مکن
۴۰۷	گونه‌ی کاهو وحشی
۴۰۷	گونه‌ای کلاغک
۴۰۸	گونه‌ای گل قاصدک
۴۰۹	گیلاس
۴۱۱	لادن
۴۱۲	لاریکس
۴۱۳	لوییا
۴۱۴	لیمو ترش
۴۱۶	مارچوبه
۴۱۷	مازریون
۴۱۸	مامیران
۴۱۹	مای مرز
۴۲۰	مرزنجوش

۴۲۱	مرزن‌گوش یا آویشن کوهی
۴۲۲	مرزه
۴۲۴	مریم گلی
۴۲۵	مریم نخودی
۴۲۷	ممرز
۴۲۸	مُورد
۴۲۹	موز
۴۳۰	میخک
۴۳۲	مویه انگور
۴۳۳	نانج
۴۳۵	نخود مرغی
۴۳۶	نانخواه یا زنبیل
۴۳۷	نراد
۴۳۸	نرگس
۴۴۰	نسترن یا گل عنبرین
۴۴۱	نعناع
۴۴۳	نعناع چمنی
۴۴۴	نیلوفر آبی
۴۴۵	وانیل
۴۴۶	ونک
۴۴۷	هما ملیس
۴۴۸	هل
۴۴۹	هلاله
۴۵۰	هلیله
۴۵۱	همیشگی
۴۵۲	همیشه بهار
۴۵۳	همیشه بهار کوهی
۴۵۴	هویج

۴۵۶	هندوانه
۴۵۷	یونجه

فصل سوم: داروهای موجود در بازار رسمی

۴۶۱	آلیکوم ALICOM
۴۶۱	آلیوم - اس ALLIUM-S
۴۶۲	آلفا ALPHA
۴۶۳	آلتادین ALTHADIN
۴۶۳	آلتیب ALTIB
۴۶۴	آنتوم ANEIHUM
۴۶۴	آنتی دیابتیک ANIDIABETIC
۴۶۵	آنتی میگرن ANTIMIGRAINE
۴۶۶	افرودیت APHRODIT
۴۶۶	اوی پکت AVIPECT
۴۶۷	بابونه BABOONEH
۴۶۷	بران BRAN
۴۶۸	برونکوتیدی BRONCHO T.D
۴۶۸	کالاندولا CALENDOLA
۴۶۹	کارامین CARAMIN
۴۶۹	کاروی میکسچر CARAWAY MIXTURE
۴۷۰	کارمیناتیف CARMINATIF
۴۷۰	کارمینت CARMINT
۴۷۰	سی لاکس C-LAX
۴۷۱	سی ام C.M
۴۷۱	گراتاگوس CRATAEGUS
۴۷۲	دیلسون DILLSUN
۴۷۳	دینه بران DINEHBRAN
۴۷۳	دینه کارمیناتیف DINEHCARMINATIF

۴۷۴	دینه اکالیتوس اینهار	DINEH.GENERAL TONIC
۴۷۴	دینه جنرال تونیک	DINEH.GENERAL TONIC
۴۷۵	پودر بخوردینه	DINEH INHALER POWDER
۴۷۵	دینه مدیسنال اینهار	DINEH MEDICINAL INHALER
۴۷۶	دیورتیک	DIURETIC
۴۷۷	دی رگلایس	D-REGLIS
۴۷۷	ایرگل	EARGOL
۴۷۸	بجی حرب	ECHIHERB
۴۷۸	انوکسولون	ENOXOLONE
۴۷۹	اکالیتوس سی دلیو	EUCALYPTUS C.W
۴۷۹	فنیل سی دلیو	FENNEL C.W
۴۷۹	فنلین	FENNELIN
۴۸۰	گالبانیم ضد آکنه	GALBANUM Anti Aene
۴۸۰	گارسین	GARCIN
۴۸۰	گارلت	GARLET
۴۸۱	گارلیک	GARLIC
۴۸۲	گارلی گپ	GALICAP
۴۸۳	تونیک عمومی	GENERAL TONIC
۴۸۳	جن جی تون	GINGITON
۴۸۳	ژرانیم	GERANIUM
۴۸۴	بخور اکالیتوس گل دارو	
۴۸۴	کل گریپ	GOLGRIPE
۴۸۵	گریپ واتر	GRIPE WATER
۴۸۵	هریلاکس	HERBILAX
۴۸۶	هایپران	HYPIRAN
۴۸۶	بخور اکالیتوس ایران داروگ	
۴۸۷	پودر اکالیتوس ایران داروگ	
۴۸۷	کامیل	KAMIL

۴۸۸	KARAMIN	کارامین
۴۸۸	LAXARICIN	لاگزاریسین
۴۸۹	LAVANDER Anti Spot	لواندرانتی اسپوت
۴۸۹	LICOPHAR	لیکوفار
۴۹۰	LIQUID MENTHOL	لیکودمنتول
۴۹۰	MASUMINT	ماسومینت
۴۹۱	MELLISAN	ملیسان
۴۹۱	MENTAZIN	منتازین
۴۹۱	MENTHA	منثا
۴۹۲	MENTHAZIN	منتازین
۴۹۲	MENTHOL	منتول
۴۹۳	MINTAGEL	مینتاژل
۴۹۳	MUSYLIUM	موسیلیوم
۴۹۴	MYRTEX	میرتکس
۴۹۴	MYRTOPLEX	میرتوپلکس
۴۹۵	OLEA-CRAT	اولثاکرات
۴۹۵	PASIPAY	پاسی پی
۴۹۶	PENNYROYAL C.W	پنی رویال
۴۹۶	PERFORAN	پرفوران
۴۹۷	PERSICA	پرسیکا
۴۹۷	PHYTOCOLD	فیتوکلد
۴۹۸	PIANTAGEL	پلانتاژل
۴۹۸	PROSTATAN	پروستاتان
۴۹۹	PSYLLIUM	پسیلیوم
۴۹۹	PSYLLIUM MUCSILOID	پسیلیوم موسیلوئید
۵۰۰	RAZIN	رازین
۵۰۰	REGLIS MOATTAR	رگلیس معطر
۵۰۱	REGLISIDIN	رگلیسیدین

۵۰۲	روز ROSE C.W
۵۰۲	رزماری ROSEMARY
۵۰۳	سامیلاکس SAMILAX
۵۰۳	سنکل SANKOL
۵۰۳	سدامین SEDAMIN
۵۰۴	سناگل SENAGOL
۵۰۵	سنالین SENALIN
۵۰۵	سنالین ۵ SENALINE 7.5 V/
۵۰۶	سنامد SENA-MED
۵۰۷	شیرافزا SHIRAFZA
۵۰۷	شیرینوش SHIRINOOSH
۵۰۸	سوپرمینت SUPERMINT
۵۰۸	تانامیگرن TANAMIGRAINE
۵۰۹	تیم آرتا THYME ARTA
۵۰۹	تیمکس THYMEX
۵۱۰	تیمیان THYMIAN
۵۱۰	توسیان TUSSIAN
۵۱۰	توسی گل TUSSIGOL
۵۱۱	اورتان و اورتیدین URTAN, URTIDIN
۵۱۱	والریک VALERIC
۵۱۲	والی فلور VALIFLORE
۵۱۲	والرین VALERIAN
۵۱۳	ویتاگنوس VITAGNUS
۵۱۳	زیتوما ZINTOMA
۵۱۵	منابع و مآخذ

مقدمه

در جهان هستی بنیان بدهی نیاز به غذا و دارو است. بشر از زمانی که خود را شناخت ضرورت شناسایی کمی و کیفی غذا و دارو را درک کرد. در زمان‌های بسیار دور پیش از آن که متخصصان و دانشمندان به مطالعه‌ی علمی و کشف ویژگی‌های درمانی گیاهان بپردازند مردم عادی تا حدودی به خواص و اثر بخشی گیاهان پی برده بودند. آنان به تدریج با قسمت‌های مفید گیاهان آشنا شده و طرز چیدن آن‌ها را فرا گرفتند. این گنجینه‌ی دانش و اطلاعات سینه به سینه و دهان به دهان به نسل‌های بعدی منتقل شد همراه با آن برخی حقایق بزرگ‌نمایی شد، بعضی از مسایل خیالی و خرافی در مورد اثرات گیاهان به آن اضافه گردید. هر چند هنوز هم هاله‌ای از ابهام در مورد خواص جادویی بعضی گیاهان و اثرات درمانی آن‌ها وجود دارد ولی تحقیقات علمی جدید بسیاری از این ابهام‌ها را بر طرف نموده است. امروزه همه‌ی گیاهان دارویی دارای نام علمی پذیرفته شده‌ای هستند و حتی بیشتر آن‌ها به شیوه‌ی علمی تجزیه و اجزاء و مواد شیمیایی موجود در آن‌ها به کمک متخصصین داروسازی شناسایی شده‌اند. توسعه‌ی شهرنشینی و افزایش بی‌رویه‌ی جمعیت، درآمد اندک حاصل از بخش کشاورزی و فعالیت‌های وابسته، باعث شد که شمار زیادی از مردم برای تامین نیازهای مادی خود به شهرها رو آورند، عدم دسترسی به منابع تغذیه‌ای سالم باعث بیماری‌ها و معضلات بهداشتی جامعه‌ی مدرن شد. گو این که پیشرفت‌های سریع علم داروسازی نتوانست همگام با این بیماری‌ها پیش برود، حتی دامنه‌ی وسیع داروهای موجود نیز در اغلب موارد با میزان داروی مورد نیاز بسیار فاصله دارد.

علی رغم تمام تمجیدهایی که از خواص و اثربخشی داروهای صناعی صورت می‌گیرد که در خیلی از موارد این تمجیدها به حق بوده است اما همچنان با فهرستی از عوارض جانبی و موارد احتیاط این داروها مواجه بوده‌ایم که در بعضی از موارد باعث مشکلات عدیدهای برای بیماران شده است.

در سال‌های اخیر توجه مخصوصی در بیشتر دنیا به داروهای گیاهی معطوف شده است. در نتیجه‌ی این رویکرد جدید، بسیاری از افراد دیرباز یا مردّد نسبت به اثربخشی فرآورده‌های دارویی رایج، اکنون در پی استفاده از درمان‌های جانشین به ویژه مصرف داروهای گیاهی‌اند... این علاقه و توجه مردم نسبت به کاربرد گیاهان و مشتقات حاصل از آنها سبب ایجاد تجارت پربونگی گیاهان دارویی گردیده است. متأسفانه افراد شیاد با استفاده از اطلاعات ناچیز خود، با فروش گیاهان دارویی توسط افراد بی صلاحیت به بیمارانی که به امید بازیافتن سلامتی خود به آنها روی می‌آورند نه تنها سبب بهبودی بیمار نمی‌گردند بلکه سبب تشدید ناراحتی و خسارات مادی و معنوی جبران‌ناپذیری شده‌اند. از این رو وظیفه داروساز متعهد است که اطلاعات دقیق و صحیح درباره‌ی داروهای گیاهی و ترکیبات آنها و نحوه‌ی اثر و کاربرد آنها را در اختیار مردم قرار دهند تا به سلامت جامعه کمک شود.

گیاهان دارویی اگرچه برای سلامت انسان مورد استفاده قرار می‌گیرند ولی بعضی از فرآورده‌های گیاهی حاوی ترکیبات سرطان‌زا و مواد سمی می‌باشند. کاربرد خودسرانه چنین فرآورده‌هایی ممکن است سبب به تأخیر افتادن و طولانی‌تر شدن بیماری گردد. تجویز بی‌رویه و کنترل نشده داروهای گیاهی نامناسب و سمی همواره می‌تواند عوارضی ایجاد کند که تأثیر منفی آنها کمتر از تأثیر منفی داروهای شیمیایی و مصنوعی نیست. گیاه درمانی با استفاده از گیاهان دارویی خشک موجود در عطاری‌ها اغلب بی‌اثر بوده و هیچ‌گونه اثر درمانی ندارد، چرا که اغلب گیاهان

دارویی خشک وارداتی هستند و تا رسیدن به دست بیمار نیازمند، مدت زمان زیادی از جمع‌آوری آنها گذشته است، روی این اصل خواص درمانی این گیاهان به شدت کاهش یافته و یا در اکثر موارد از بین رفته است. عدم اثربخشی گیاهان دارویی اغلب به علت مسن بودن گیاه مورد استفاده است. زیرا با گذشتن بعضی از گیاهان از سن خاصی اثرات درمانی و شفافبخشی آنها از بین می‌رود، مانند خواص درمانی داروهای شیمیایی که پس از گذشتن تاریخ مصرف آنها از بین می‌روند. افزایش رویکرد امروزی به استفاده از داروهای گیاهی که زمانی به داروهای ساده معروف بودند محدود به این موارد نیست، روند مطالعه بر روی گیاهان دارویی به سرعت در همه جای دنیا رو به افزایش است. هر روز مؤسسه‌ای جدید تأسیس می‌شود که اهم فعالیت‌های آن شناسایی و کشف گیاهان دارویی ناشناخته است این مؤسسات برای تولید و عرضه‌ی داروهای جدید و تأیید شده از نظر علمی تلاش می‌کنند و هر روز به بهبود کیفی و کمی این گونه داروها کمک می‌نمایند تا از اثرات مثبت انواع مختلف این داروهای گیاهی بتوانند در درمان برخی از بیماری‌ها استفاده کنند. البته نباید تصور کرد که این فعالیت‌ها در جهت حذف داروهای مصنوعی است چرا که بعضی از بیماری‌ها با داروهای گیاهی درمان نمی‌شوند و فقط داروهای مصنوعی هستند که جوابگوی بیشتر درمان بیماری‌ها هستند. وضعیت مطلوب آنست که هر دو شاخه فعالیت‌های مؤثر و تحقیقات پیگیر را جهت بهبود وضع موجود و کشف ناشناخته‌ها، بی وقفه ادامه می‌دهند. با تحقیقات سیستماتیک بر روی گونه‌های مختلف گیاهان هر روز بر دامنه‌ی تعداد بیماری‌هایی که توسط یکی از انواع گیاهان دارویی درمان می‌شود افزوده شده و می‌شود. گیاه درمانی بار دیگر اهمیت خود را در زمینه‌ی درمان بیماری‌ها و شفافبخشی باز می‌یابد. امیدواریم که با کمک متخصصین و دانش‌پژوهان عقاید اغراق‌آمیز و خرافاتی گذشته از ذهن مردم خارج شود. تلاش بی‌وقفه

پیش‌کسوتان و اساتید رشته فارماکوگنوزی در تألیف و مقالات متعدد، شناسایی گیاهان دارویی به روش علمی، تجزیه‌ی گیاهان از نظر شناخت مواد شیمیایی آنها و تدریس در مراکز علمی و راه‌اندازی کارخانجات تولید داروهای گیاهی فرموله شده در سراسر جهان به خصوص ایران قابل تقدیر است. کتاب حاضر که به نظر علاقه‌مندان به این رشته می‌رسد چکیده‌ای از آخرین اطلاعات در مورد گیاهان دارویی است که با نظام نوین دارویی کشور هماهنگ می‌باشد. در فصلی از کتاب آشنایی با تکامل صنعت دارو و چگونگی پیشرفت این علم در جهان همراه با گوشه‌ی کوچکی از تاریخ بیان شده، پس برای آشنایی خوانندگان طرز فراوری و ترکیبات شیمیایی و نحوه‌ی مصرف داروهای گیاهی توضیحات کوتاه داده شده است و در فصلی دیگر داروهای گیاهی مورد تأیید وزارت بهداشت و درمان که در داروخانه‌ها موجود است معرفی شده و در ضمن چون هر گیاه در مجامع علمی و دانشگاهی دارای اسم علمی است ما سعی نموده‌ایم اسم علمی و خانواده‌ی (تیره) گیاه را مقابل اسم رایج ایرانی آن قرار دهیم. این کتاب مجموعه‌ای از ۳۲۳ گیاه دارویی است که در بیشتر نقاط جهان مورد استفاده می‌باشد. مطالب این کتاب سعی شده که به زبان ساده نوشته شود تا قابل استفاده برای اکثر افراد جامعه، به خصوص آنهایی که دستی در درمان گیاهان دارویی دارند باشد. این کتاب خالی از اشکال نیست، مؤلف چشم امید به راهنمایی‌های اساتید و پیشکسوتان در این رشته دوخته که با ارشاد خود، اشکالات این کتاب را هرچه بهتر رفع نماید. در خاتمه از تمام بزرگواران که مرا کمک نمودند به خصوص همسر مریا احمدی طباطبایی و آقای مسعود اسدی مدیر انتشارات یادواره کتاب تشکر فراوان دارم.

ابراهیم سعدی‌پور

فروردین ۱۳۹۳